

De poorten van de Hel. Of: hoe Waalwijk tegen Dongen ontsnapt.

Het was even schrikken toen ik laatst bij het ontbijt de krant opensloeg. Want wat bleken ze in Brussel nu weer bedacht te hebben? Belasting voor schakers! Schaken zou volgens een Europese rechter, net als dammen en bridge, geen sport zijn en dus niet in aanmerking komen voor vrijstelling van BTW. En waarom niet? Omdat het geen fysieke inspanning vereist. Dat zou betekenen dat de contributie met 21 procent omhoog moet en dat heel wat armlastige schakers het voor gezien houden. En waar is het allemaal goed voor? Om de overheidskas te spekken en de toch al tot de rand gevulde schatkist verder te vullen.

Nu ken ik mensen (daar hoor ik zelf niet bij) die er geen enkele moeite mee hebben belasting te betalen en die er meteen mee aankomen dat we het in Nederland zo beroerd nog niet hebben. Maar dat is het punt niet. De kwestie is veeleer dat het volstrekt onzinnig is schaken niet als sport te beschouwen omdat het primair draait om het denkwerk. Om te beginnen is ook bij een sport als voetbal nadenken essentieel – je gaat het pas zien als je het door hebt, zei wijlen JC al. Maar daarnaast heeft schaken alle kenmerken die een sport aantrekkelijk maakt. Sommige schakers lopen tijdens de partij heel wat af. Bovendien wordt er aan de borden strijd geleverd, en kan de spanning hoog oplopen. Bijzonder hoog, zo bleek tijdens de bekerfinale tussen Dongen en Waalwijk op Goede Vrijdag 2018.

Vooraf hadden de Dongenaren er weinig vertrouwen in. Dat ze tegen het sterrenteam van Waalwijk serieus kans maakten, leek onwaarschijnlijk. En dat was niet meer terecht. Qua Elo was het verschil aanzienlijk. Bij eerdere bekerwedstrijden was het Dongen weleens gelukt ons uit te schakelen, maar daar kwam enige mazzel aan te pas. Nu, met Joost én Remco in onze gelederen, leek het een gelopen race.

Je moet je tegenstander natuurlijk nooit onderschatten. Maar om eerlijk te zijn was er in het Waalwijkse team enige nonchalance te bespeuren. In de auto richting Dongen ging het vooral over het drankgebruik en de veelwijverij onder schakers. Joost wist te vertellen dat hij in een gezelschap met Jan Timman bij de 17e wijnfles was afgehaakt, maar dat Timman stug doorging. Aan de strategie en mogelijke opstelling van Dongen maakten we niet al te veel woorden vuil. Het zou vanzelf wel goed komen. Zelfs over de tijdsplanning was nauwelijks nagedacht door de teamleider, met als gevolg dat we – zeer tegen de gewoonte in – ruim een half uur te vroeg waren. En aan de waarschuwing vooraf van Hans Remmers – dat het misschien niet zo verstandig was om de avond vóór de finale 960 chess te spelen – was geen aandacht besteed. Nee, eigenlijk was de wedstrijd eerder een formaliteit. Want op Maarten vd Burgh na had Dongen toch bar weinig in huis?

Maar de Dongenaren hadden een geheim wapen: de hond van Philippe. Het arme dier van hun 3e bordspeler had last van verlatingsangst, en mocht daarom naast zijn baas gaan liggen. En zo iets leidt af. Het is een bekend fenomeen uit de schaakhistorie: Fischer scoorde ooit rampzalig op een toernooi waar een dame was ingehuurd om hem het hoofd op hol te brengen. Hier moest de hond het werk doen. En daar slaagde hij in. Met vlag en wimpel.

Dongen had gekozen voor een tactische opstelling: de op papier sterkste speler op 2, de volgende op 4, dan 3 en de zwakste op 1. We hadden het kunnen weten, want eerder had Dongen met een vergelijkbare truc ons al uitgeschakeld. Het resulteerde in de volgende opstelling:

1. Mark Maas (1828) – Joost Hoogendoorn (2327)
2. Maarten van der Burght (2127) – Remco Sprangers (2220)
3. Philippe Blankert (1924) – Wilbert Schreurs (2062)
4. Roelant Schoots (1959) – Hans Sinnige (1845)

Op papier lastig voor Hans, maar voor de rest geen reden voor paniek. Als Joost op 1 zou winnen, en Remco (op 2) en ik op 3 samen 1 punt zouden halen, was de buit binnen. Dat moest toch kunnen?

Maar binnen een uur zag het er minder voorspoedig uit dan gehoopt. Met wit had ik mezelf opgezaagd met een paar hangende pionnen. In de Nederlandse taal duidt het begrip hangen zelden op iets goeds, en dat was ook bij mij het geval.

Ik zag ineens dat ik de pion op c4 ging verliezen. Had ik me dan toch teveel laten afleiden door de hond van Philippe? Ik besloot af te wikkelen naar een eindspel waar de pluspion van zwart er eentje was van een geïsoleerd duo. De afruilactie nam niet weg dat zwart nog altijd een stuk beter stond.

Tijd om remise aan te bieden. Philippe won advies in van captain Maarten en die vond het best. Daar kwamen we alvast met de schrik vrij.

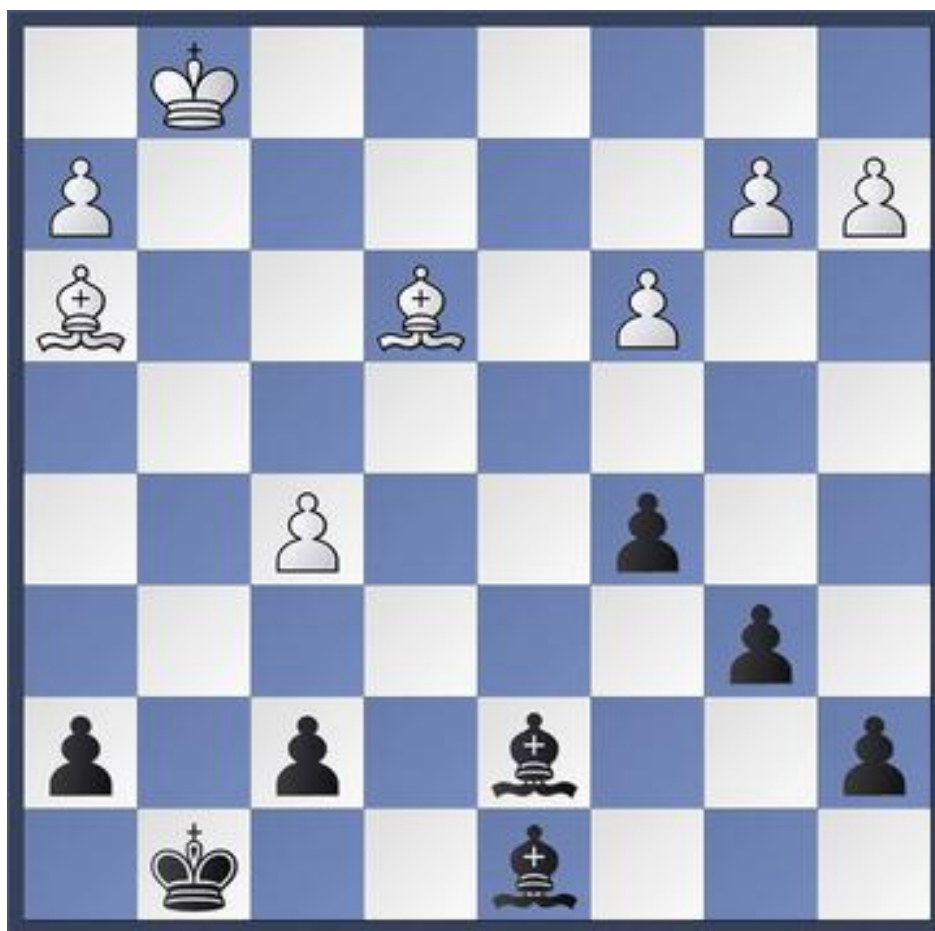
Voor Maarten speelde ongetwijfeld mee dat ie zelf tegen Remco beter stond. Remco had met zwart een kwaliteit gegeven in de hoop op tegenspel. Maar het zag er na 28 zetten – met wit aan zet – niet best uit.

Op dat moment stond Joost hooguit ietsje beter, en bij Hans S. leek het remise-achtig. Kortom, perspectieven voor Dongen.

Inmiddels was een 6 man sterke delegatie uit Waalwijk gearriveerd. Nico, Leon, Wim, Godfried, Robert en Hans keken vreemd op van de stellingen. Hier waren ze niet voor gekomen.

Bij Hans Sinnige kwam een eindspel op het bord: allebei identieke pionnenstructuur en de lopers nog op het bord. Dat kon nauwelijks mis gaan. Voorzover ik weet is Hans gelukkig getrouw. Maar Hans en eindspel, da's geen gelukkig huwelijk. En op remise spelen is al helemaal niet zijn sterkste kant. Dus ging hij op jacht naar een pion. Het leek (zie stelling hieronder) een kwestie van ophalen: Kg7, gevolgd door Kf6 en pion f5 valt.

Maar dat wit na Kg7 met ...f6 zijn pion met schaak kon doorschuiven en een loper winnen, dat had Hans even niet gezien.... 1 1/2-1/2 voor Dongen.

Intussen was de stelling van Remco nog altijd moeilijk, om niet te zeggen hopeloos. Op bord 1 leek Joost er niet doorheen te komen. In de wandelgangen werd er driftig gespeculeerd over het mogelijke verloop van de twee resterende partijen. Hans Remmers ging er van uit dat de tovenaar van Waalwijk – Remco – niet ging verliezen. En op zeker moment leek het er zelfs op dat ie winstkansen had. Nederlands kampioene Anne Haast had zich inmiddels in het publiek gemengd. Ze verdiepte zich op ons verzoek in de kansen van Remco na de 42e zet.

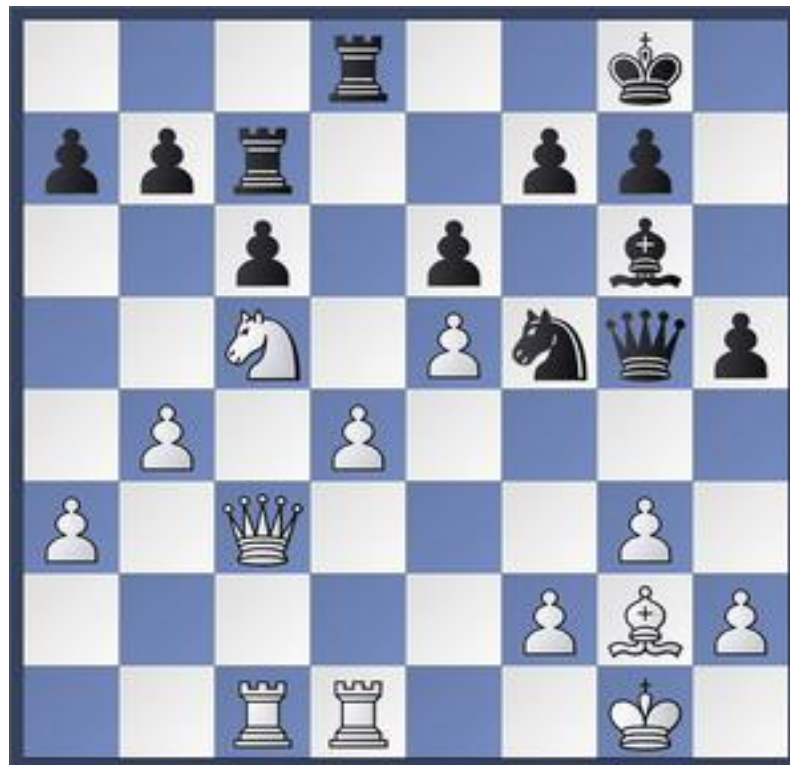

Op het eerste gezicht lijkt 42..Lxg3 43.Kxg3 Df3 44.Kh2 Le4 zo ongeveer winnend. Want waar moet de dame heen zonder het veld g2 in de steek te laten? Maar Anne had een ontzuenderend antwoord. Met 45.Tf1! zou Maarten uit de problemen raken. Uiteraard had Remco dat ook gezien. De klok tikte door. Remco bleef het Maarten lastig maken. Ongetwijfeld besepte de teamleider van Dongen dat ie moest kunnen winnen, maar hoe? In onderstaande stelling bood ie maar remise aan.

Zo had het volhouden van Remco succes en kreeg Hans Remmers gelijk: Remco kan inderdaad toveren!

Daarmee bleef Joost over. Hij was goed weggekomen in een stelling waarin zwart de pion op d4 had kunnen winnen.

Nu rustte op Joost de verantwoordelijkheid om de winst veilig te stellen, en dat was hem wel toevertrouwd. In het eindspel kwam hij steeds beter te staan, en na 57. b5 was het een duidelijke zaak.

Maar de tijd begon te dringen. Met ieder nog een minuut gaf zijn tegenstander een toren weg en meteen op. Het was kantje boord. Een op Goede Vrijdag voor de poorten van de hel weggesleepte overwinning. Na de remise zei Maarten: wat een finale!

En gelijk had ie. Zo horen bekerfinales te zijn. Sport in optima forma. In Brussel hebben ze er echt helemaal niets van begrepen. Maar dat wisten we al.

